

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

14 април 1994 година*

„Гарантиране на правата на работниците и служителите в случай на прехвърляне на предприятие”

По дело C-392/92

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда съгласно член 177 от Договора за ЕИО от страна на Landesarbeitsgericht Schleswig-Holstein (Германия) по производството, висящо пред този съд между

Christel Schmidt

и

Spar- und Leihkasse der fruheren AEmter Bordesholm, Kiel und Cronshagen

относно тълкуване на Директива 77/187/ЕИО на Съвета от 14 февруари 1977 г. относно сближаването на законодателствата на държавите-членки във връзка с гарантирането на правата на работниците и служителите при прехвърляне на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности (ОВ L 61, 1977 г., стр. 26),

СЪДЪТ (пети състав),

в състав: г-н J.C. Moitinho de Almeida, председател на състав, г-н R. Joliet, г-н G.C. Rodríguez Iglesias, г-н F. Grévisse (докладчик) и г-н M. Zuleeg, съдии,

генерален адвокат: г-н W. Van Gerven,

секретар: г-жа D. Louterman-Hubeau, главен администратор,

като има предвид писмените становища, представени:

- за the Spar- und Leihkasse der fruheren AEmter Bordesholm, Kiel und Cronshagen, ответник по главното производство - от адв. Wolfgang Jordan, Rechtsanwalt, Bordesholm,
- за германското правителство - от г-н Ernst Roeder, Ministerialrat във Федералното министерство по икономическите въпроси, в качеството на представител,
- за правителството на Обединеното кралство - от г-ца Sue Cochrane, Treasury Solicitor's Department, и г-н Derrick Wyatt, Barrister barrister, в качеството на представители,
- за Комисията на Европейските общности - от г-жа Karen Banks и г-н Juergen Grunwald, членове на правната служба, в качеството на представители,

---

* Език на производството: немски.

предвид изложеното в доклада за съдебното заседание,

след като изслуша становищата на германското правителство, на правителството на Обединеното кралство, представлявано от г-н John E. Collins, Assistant Treasury Solicitor, и г-н Derrick Wyatt, в качеството на представители, и на Комисията, в съдебното заседание от 20 януари 1994 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 23 февруари 1994 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С определение от 27 октомври 1992 г., получено в Съда на 9 ноември 1992 г., Landesarbeitsgericht (Върховният трудов съд), Schleswig-Holstein, е отнесъл до Съда съгласно член 177 от Договора за ЕИО два преюдициални въпроса относно тълкуването на Директива 77/187/ЕИО на Съвета от 14 февруари 1977 г. относно сближаването на законодателствата на държавите-членки във връзка с гарантирането на правата на работниците и служителите при прехвърляне на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности (наричана по-нататък „директивата”).
2. Тези въпроси са били повдигнати в хода на производството между г-жа Christel Schmidt и Spar- und Leihkasse der fruheren AEmter Bordesholm, Kiel und Cronshagen (Спестовна и кредитна банка на бившите райони Bordesholm, Kiel and Cronshagen) (наричана по-нататък „Спестовната банка”).
3. От постановлението за препращане на въпроса е видно, че ищцата по главното производство, която е била наета от Спестовната банка да почиства помещенията на нейния клон във Wacken, е била уволнена през м. февруари 1992 г. поради подновяване на този клон, при което Спестовната банка е искала да повери почистването на Spiegelblank, дружество, което вече е отговаряло за почистването на повечето от другите сгради на Спестовната банка.
4. Spiegelblank е предложило да наеме г-жа Schmidt срещу месечно възнаграждение, което е било по-високо от това, което тя е получавала преди това. Г-жа Schmidt обаче не е била съгласна да работи при тези условия, тъй като тя е изчислила, че нейната почасова ставка на практика би била по-малка в резултат от увеличаването на площта, която следва да бъде почиствена.
5. Г-жа Schmidt е завела иск срещу своето уволнение, който е отхвърлен на първа инстанция. След това тя е обжалвала пред Landesarbeitsgericht, Schleswig-Holstein.
6. Като е взел предвид, че решаването на спора зависи от тълкуването на Директива 77/187, националният съд съответно е отнесъл за тълкуване следните преюдициални въпроси до Съда на Европейските общности:

„1. Могат ли дейностите по почистването на предприятие, ако те бъдат прехвърлени с договор на друга фирма, да бъдат разглеждани като част от стопанска дейност по смисъла на Директива 77/187/ЕИО?

2. Ако отговорът на въпрос 1 е по принцип утвърдителен, дали това се прилага също така, ако преди прехвърлянето на дейностите по почистването са се извършвали от един работник?”

7. На тези два въпроса може да се даде един общ отговор.

8. Член 1, параграф 1 гласи следното: “Настоящата директива се прилага към прехвърляне на предприятие, стопанска дейност или обособени части от предприятия или стопански дейности на друг работодател, в резултат на законно прехвърляне или сливане.”

9. Със своите два въпроса националният съд иска да се установи, дали дейности по почистване на клон на предприятие могат да бъдат разглеждани като част от стопанска дейност по смисъла на директивата и дали това е така, ако работата е била извършвана от един работник преди прехвърлянето с договор на външна фирма.

10. Спестовната банка, Федерална република Германия и Обединеното кралство твърдят, че на тези въпроси следва да бъде даден отрицателен отговор. По същество Спестовната банка твърди, че изпълнението на дейностите по почистването не е нито основна, нито спомагателна функция на предприятието, докато Федерална република Германия и Обединеното кралство твърдят, че решението на Спестовната банка да повери тези дейности на различна фирма не включва нито прехвърляне на икономическа единица, нито прехвърляне на помещения или на материални активи.

11. Комисията счита, по-специално, че ако почистването се извършва от персонал на предприятието, това е дейност, която то изпълнява само, и фактът, че такава работа е просто спомагателна дейност, която може да не е свързана с предмета на дейност на предприятието, не може да доведе до изключването на прехвърлянето от обхвата на директивата.

12. Съгласно практиката на Съда (Решение от 12 ноември 1992 г. по дело *Watson Rask и Christensen срещу ISS Kantineservice* (C-209/91 г., Recueil, стр I-5755, точка 15), директивата се прилага, когато след законно прехвърляне или сливане има промяна в юридическото или физическото лице, което отговаря за извършване на стопанската дейност, и което по силата на този факт поема задълженията на работодателя по отношение на работниците и служителите в предприятието независимо от това, дали е прехвърлена собствеността на предприятието.

13. Закрилата, предвидена в директивата, се прилага по-специално по силата на член 1 параграф 1 в случаите, когато прехвърлянето се отнася само до стопанска дейност или част от стопанска дейност, т.е. – към част от предприятието. При тези обстоятелства прехвърлянето се отнася до работниците и служителите, назначени в тази част на предприятието, тъй като, както Съдът е постановил в Решението си от 7 февруари 1985 г. по дело *Botzen и други срещу Rotterdamsche Droogdok Maatschappij* (186/83 г., Recueil, стр.519, точка 15, трудовото правоотношение се характеризира основно с

връзката между предприятието и частта от предприятието или стопанската дейност, в която той е назначен да изпълнява своите задължения.

14. По такъв начин, когато предприятие поверява с договор отговорността за извършване на някоя от неговите дейности, като например почистване, на друго предприятие, което вследствие на това поема задълженията на работодателя по отношение на работниците и служителите, на които са възложени тези задължения, такава дейност може да попадне в обхвата на директивата. Както Съдът е постановил в точка 17 на Решението си по делото *Watson Rask и Christensen*, цитирано по-горе, фактът, че в такъв случай прехвърляната дейност е само спомагателна дейност за прехвърлителя, която може да не е свързана с предмета на дейност на предприятието, не може да доведе до изключване на такава дейност от обхвата на директивата.

15. Обстоятелството, че въпросната дейност се е изпълнявала преди прехвърлянето от един работник или служител не е достатъчно основание да изключи прилагането на директивата, тъй като нейното прилагане не зависи от броя на работниците и служителите, назначени в частта на предприятието, която се прехвърля. Следва да бъде отбелязано, че една от целите на директивата, както ясно е посочено във втора точка от преамбюла към нея, е да се защитят работниците и служителите в случай на промяна на работодателя, по-специално за да се гарантират техните права. Тази закрила се разпростира върху целия персонал и следователно трябва да бъде гарантирана дори тогава, когато само един работник или служител е засегнат от прехвърлянето.

16. Доводите на правителството на Федерална република Германия и на Обединеното кралство, основани на липсата на прехвърляне на материални активи, също така не могат да бъдат приети. Фактът, че в своята практика Съдът включва прехвърлянето на такива активи сред различните фактори, които следва да бъдат взети предвид от националния съд, за да може той, като преценява сложна сделка като цяло да реши, дали на практика предприятието е било прехвърлено или не, не подкрепя заключението, че липсата на тези фактори изключва съществуването на прехвърляне. Гарантирането на правата на работниците и служителите, което съставлява предмета на директивата, както ясно се вижда от самото Ж заглавие, не може да зависи изключително от отчитането на фактор, който Съдът във всеки случай вече е постановил, че сам по себе си не е определящ (вж. Решение от 18 март 1986 г. по дело *Spijkers*, 24/85 г., *Recueil*, стр. 1119, точка 12).

17. Съгласно практиката на Съда (вж. Решението по делото *Spijkers*, цитирано по-горе, точка 11, и Решението от 19 май 1992 г. по делото *Redmond Stichting*, C-29/91, *Recueil*, стр. I-3189, точка 23), определящият критерий за да се установи, дали има прехвърляне по смисъла на директивата, е това, дали въпросната стопанска дейност запазва своя характер. Съгласно тази съдебна практика, запазването на този характер се установява, *inter alia*, с фактическото продължаване или с възобновяването от страна на новия работодател на същите или подобни дейности. По такъв начин, в настоящия случай, където цялата необходима информация се съдържа в определението за препращане на въпроса, сходството на работата по почистване преди и след прехвърлянето, което се отразява още повече в предложението за повторно наемане на въпросния работник или служител, е типично за дейност, която попада в обхвата на директивата и която дава на работника или служителя, чиято дейност е била прехвърлена, защитата, предоставена му от тази директива.

18. Може обаче да бъде отбелязано, че докато член 4, параграф 1 от директивата предвижда, че прехвърлянето на предприятие или на част от предприятие не може само по себе си да съставлява основание за уволнение от страна на прехвърлителя или приобретателя, тази разпоредба не възпрепятства уволненията поради икономически, технически или организационни причини, водещи до промени в работната сила.

19. На последно място следва да се има предвид, че директивата не забранява изменение на трудовия договор с новия работодател, доколкото националното законодателство позволява такова изменение по начин, различен от прехвърляне на предприятие (вж. последно, Решението по дело *Watson Rask и Christensen*, цитирано по-горе, точка 31).

20. Следователно отговорът на преюдициалните въпроси следва да бъде, че член 1, параграф 1 от Директива 77/187/ЕИО на Съвета от 14 февруари 1977 г. относно сближаването на законодателствата на държавите-членки във връзка с гарантирането на правата на работниците и служителите при прехвърляне на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности, следва да бъде тълкуван като обхващащ ситуация като посочената в определението за препращане, в която предприятие възлага с договор на друго предприятие отговорността за извършване на дейности по почистването, които то е извършвало преди това само, макар и преди прехвърлянето такава работа да е била извършвана от един работник или служител.

По съдебните разноски

21. Разноските, направени от германското правителство, от Обединеното кралство и от Комисията на Европейските общности, които представиха становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред препращащата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

СЪДЪТ (пети състав),

като се произнася по въпросите, отправени от *Landesarbeitsgericht, Schleswig-Holstein*, с определение от 27 октомври 1992 г., реши:

Член 1, параграф 1 от Директива 77/187/ЕИО на Съвета от 14 февруари 1977 г. относно сближаването на законодателствата на държавите-членки във връзка с гарантирането на правата на работниците и служителите при прехвърляне на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности, следва да бъде тълкуван като обхващащ ситуация като посочената в определението за препращане, в която предприятие възлага с договор на друго предприятие отговорността за извършване на дейности по почистването, които то е извършвало преди това само, макар и преди прехвърлянето такава работа да е била извършвана от един работник или служител.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 14 април 1994 година.

Подписи